

Pohádkové počasí

- Záměr celku:** Pohádky o počasí seznamují děti hrou a zábavnou formou s různými druhy počasí a změnami, které se k danému počasí vážou. Současně se autorská pohádka stává originální motivací pro další aktivity a činnosti.
- Činnosti:** Četba a poslech pohádkových příběhů, pohybové hry, rytmické hry s nástroji a předměty, zpěv, recitace, deklamace říkadel.
- Výstupy:** Koncentrovat pozornost a paměť na mluvené slovo nebo četbu, správně rytmitizovat, sladit pohyb a rytmus, vědomě napodobit pohyb, zpívat ve skupině či sólově, prožívat radost ze hry a z pohybu, spolupracovat.

Pomůcky a potřeby: Uvedeny u každé aktivity.

Popis:

Pohádka první: JAK SLUNCE MALOVALO DUHU

Jednoho dne se slunce rozhlíželo po světě a pochvalovalo si: „Na světě je tak krásně! Kolik je všude různých barev. Na květinách, na stromech, ale i na domech, na autech, na oblečení lidí. Také zvířata jsou různě zbarvená. Lední medvěd je bílý, slon šedý, opice má hnědý kožíšek. Papoušek má na sobě hned více barev najednou. Jeho pírká jsou červená, modrá, zelená, někdy i černá. A tito papoušci mají žlutou barvu. Jsou vlastně stejně žlutí, jako já.“

Paprsky sluníčka posvítily na chameleóna. „Ty jsi také krásně zbarvený,“ řeklo sluníčko chameleónovi, který měl na své kůži střídavě zelenou a béžovou barvu. „To jsem rád, že se ti líbím, sluníčko,“ řekl chameleón, a v tu chvíli už nebyl zelený a béžový, ale šedý, modrý a místy i růžový. „Jak jsi to udělal?“ ptalo se sluníčko chameleóna. „U nás, chameleónů, je to zkrátka tak zařízené. Můžeme měnit barvy. Já bych mohl mít místy i žlutou a oranžovou barvu.“

„To je krása,“ pomyslelo si sluníčko, „tohle já neumím. Já se jediné někdy zbarvím do červena, když vycházím, nebo zapadám.“

Sluníčko mělo od chvíle, kdy mluvilo s chameleónem, velikou chuť pohrát si s barvami a rozhodlo se, že něco zkusí. Nejdříve jeho paprsky posvítily na rozvlněnou vodní hladinu, která se rozzářila tak, jako by byla ze samých malých zrcadélek. Pak sluníčko nasvítlo okraje některých bílých obláčků tak, že se třpytily, jako by byly ze zlata. A nakonec, ještě než sluníčko zapadlo, ozářilo svými slunečními paprsky nebe tak zvláště, že bylo v místě, kde slunko zapadalo, červené. Lidé se dívali na oblohu a volali: „Podívejte se, to je krása. Na obloze jsou červánky.“

Sluníčko se hra s barvami zalíbila. Usmyslelo si, že hned ráno bude ve hře s barvami pokračovat. Jenže ráno byla obloha plná mraků a sluníčku se dlouho nedařilo mezi mraky prodrat. Po chvíli začalo pršet. Sluníčko chvíli počkalo, aby rostliny dostaly dost vláhy, a pak zavolalo na velký, černý mrak. „Hej, mraku, prosím, posuň se o kousek dál. Vždyť už dost dešťových kapek z tebe dopadlo na zem. Udělej tedy kousek místa, ať mohu na zem svítit.“

Ale mrak neudělal vůbec nic a dešťové kapky dopadaly na zem dál. Sluníčko se zamračilo a svými paprsky zkusilo veliký, černý mrak odstrčit o kousek dál. Nešlo to. Sluníčko se ale nedalo a znovu, vši silou zkusilo posunout mrak s deštěm o kousek dál. Konečně se to sluníčku podařilo, prodralo se ven a začalo svítit.

Dešťové kapky, na které dopadly sluneční paprsky, se rozzářily nádhernými barvami. Jakoby malíř štětcem namaloval na oblohu velikánský pestrobarevný oblouk, ve kterém jedna barva přecházela do druhé. Byla tam červená barva, pak oranžová, žlutá, zelená, modrá, a dokonce i fialová.

Lidé, i když ještě drobně přšelo, vybíhali ven a zvedali oči k nebi: „Podívejte, slunce namalovalo na obloze nádhernou duhu. Sluníčko je zkrátka moc dobrý malíř.“
Sluníčko se spokojeně usmívalo a svítilo, a svítilo...

Navazující aktivity k pohádce

Sluníčko maluje duhu

Eva Hurdová

Já, sluníčko čaruji,
pěknou duhu maluji.
Paprsky jsou štětcem mým,
duhu s nimi vykouzlím.

Žlutá, modrá, zelená,
oranžová, červená,
také barva fialová
do duhy se často schová.

K čarování patří ještě
trochu vody, kapky deště.
Déšť a světlo postačí,
krásnou duhu vytvoří.

Já, slunce jsem čarovalo,
pěknou duhu udělalo.
Barevná je dost a dost,
je na nebi pro radost.

Básničku učitelka dětem zarecituje, děti se pokusí naučit báseň z paměti. Veršíky poslouží jako výborná motivace pro rozlišování barev - děti při přefíkávání básničky vyhledávají jmenované barvy (např. barevné archy papíru, které jsou volně položeny na stole či koberci).

Vytváříme duhu pohybem paže

Pomůcky: Lehké šátky (závoje, stuhy) v barvách duhy.

Děti si vezmou do ruky lehounký šátek (závoj, stuhu...) v některé z barev duhy. Z upažení pohybují rukou se šátkem přes vzpažení do upažení na druhé straně těla a zpět. Vytvářejí tak oblouk, který připomíná duhu. Pohyb lze spojit s deklamací výše uvedené básničky.

Jak vytvořit barvy duhy?

Pomůcky: Pastelky, vodové barvy, štětce, výkresy A4 nebo A3, kelímky s vodou.

V barvách duhy většinou rozeznáme červenou, oranžovou, žlutou, zelenou, modrou a někdy i fialovou. *Vyber pastelky s těmito barvami a zkus duhu nakreslit; vyber barvy a s pomocí štětce zkus duhu namalovat.* Barvy duhy nejsou přesně ohraničené, nevytvářejí proužky, ale prolínají jedna do druhé. Toho docílíme zapouštěním barev do mokrého podkladu.

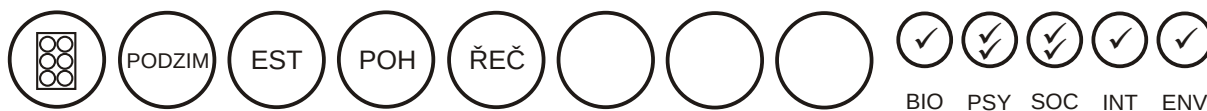
TIP: Podklady s duhou lze využít pro další tvoření – vhodně je po zaschnutí doplní kresba černou tuší nebo černým fixem – po duhové obloze létají motýlci, přes duhu svítí slunce apod. Barevný podklad je výborným základem pro tvorbu koláže z barevného papíru, barevného filcu a dalších materiálů – např. duhová louka, zahrádka plná duhy, duhové království.

Hledej barvy duhy

Snažíme se najít barvu, kterou učitelka či zvolené dítě zavolá.

Hodně barev kolem mám, barvu duhy zavolám: červenou, modrou, fialovou...

Hledáme na svém oblečení, na vybavení třídy, na kamarádech.

Pohádkové počasí – podzim, zima

- Záměr celku:** Pohádky o počasí seznamují děti hravou a zábavnou formou s různými druhy počasí a změnami, které se k danému počasí vážou. Současně se autorská pohádka stává originální motivací pro další aktivity a činnosti. Volné pokračování přináší náměty pro období podzim a zima.
- Činnosti:** Četba a poslech pohádkových příběhů, pohybové hry, rytmické hry s nástroji a předměty, zpěv, recitace, deklamace říkadel, výtvarné hry.
- Výstupy:** Koncentrovat pozornost a paměť na mluvené slovo nebo četbu, správně rytmizovat, sladit pohyb a rytmus, vědomě napodobit pohyb, zpívat ve skupině či sólově, prožívat radost ze hry a z pohybu, spolupracovat, tvořit dle fantazie.

Pomůcky a potřeby: Uvedeny u každé aktivity.

Popis:

POHÁDKA PRVNÍ: JAK MLHA POMOHLA ZVÍŘÁTKŮM I SMRČKU

Na pokraji lesa rostl pěkný smrček. Byl veliký tak akorát, pěkně pravidelný a sytě zelený. Pod větlemi smrku žili zajáci, našlo se tam místo pro ježčí rodinku i pro hnízdo myší.

Opodál byla studánka, u které žily žáby. Na nedaleké vysoké jedli měly hnízdo sojky a v dutině staré lípy se usídlila sova.

Všichni tam žili spokojeně.

Až jednou, do Vánoc zbývalo jen pár dní, se něco přihodilo. Do lesa přišel pán a začal si smrček prohlížet. „Ty jsi ale krasavec! Zítra si pro tebe přijdu s pilkou a uříznu tě. Proč mám kupovat stromek, když ty rosteš hned u nás, za humny. Ještě že je letos taková podivná zima. Vánoce jsou za dveřmi a po sněhu ani památky, tak si můžu smrček uříznout až pěkně u země. A dokonce ani mráz není, to mě při řezání nebude studit pilka v ruce.“

Když pán odešel, začaly myši pištět ze všech sil: „Slyšeli jste to? To je hrůza! Pán zítra náš smrček uřízne. Kde budeme bydlet?“

Zprávu zaslechli zajáci a připojili se k myšímu pištění: „Pod stromkem máme skrýš, kam se teď podějeme?“

Hlasy myší a zajců probudily ježky ze zimního spánku. S hlasitým dupáním vylezli ven: „Co to slyšíme? Je to pravda?“

„Nějaký pán nám zítra přijde uříznout stromeček. Co si počneme?“ ozýval se nárek myší i zajců. A ježci se k jejich nářku také připojili: „Co si jen počneme?“

Hlasy myší, zajců a ježků probudily sovu. Vykoukla z dutiny ve stromě a povídá:

„Haló, haló, co se stalo?“

„Nějaký pán nám zítra přijde uříznout stromeček. Jak tomu zabráníme?“ ozýval se nárek myší, zajců i ježků. Sova se k nim přidala: „Húúú, to je hrůůůza. Co si počnete?“

Jejich nárek vylákal ven i žáby: „Jeje, jeje, co se děje?“

„Nějaký pán nám zítra přijde uříznout stromeček. Jak tomu můžeme zabránit?“ ozýval se nárek myší, zajců i ježků. Také sova houkala: „Je to hrůůůza, hrůůůza.“

I žáby se k nim připojily: „Kvá, kvá, kvaky, kvaky, o strom bojíme se taky.“

Zoufalé hlasy zvířátek uslyšely i sojky. „Zdaleka sem letíme, když zlou zprávu slyšíme. Velký problém tady máte. Copak s tím jen uděláte?“

„Měli bychom smrček ubránit,“ navrhl ježci. „Možná když zadupeme, tak se ten pán poleká a uteče.“

Ale ani moudrá sova nevěděla, jestli se jim může podařit smrček zachránit. Najednou se ozval hlas: „Nebojte se, zvířátka, já vám pomohu smrček zachránit.“ „Kdo to mluví?“ divila se zvířátka. „Vždyť my nikoho nevidíme.“ „Už mě vidíte?“ ozval se znovu tajemný hlas a zvířátka měla dojem, že někdo kolem nich rozprostřel lehounký, bílý závoj. „To jsem já, mlha. Vidíte? Už skoro nic nevidíte.“ A opravdu. Myši málem neviděly ani zajíce a ježky, kteří stáli blízko nich. Strom s dutinou, ze které vykukovala sova, už neviděly myši vůbec a sojky sedící na stromě také ne. „Já, mlha, umím vše skrýt, vše zahalit svým kouzelným závojem. Ochráním smrček. Nikdo stromek neuvidí.“ A jak mlha řekla, tak se také stalo. Druhý den si pán zvesela vykračoval s pilkou v ruce do lesa, že smrček uřízne. Najednou byla všude kolem něho mlha, že na krok neviděl. A do toho se začalo ozývat podivné pištění, houkání, dupání a kvákání i pokřik sojky: „Hrrr, na ně! Hrrr, na ně!“ „Pomóóó! Strašidla! Spaste duši!“ volal pán a upaloval cesta necesta směrem k domovu. A že byla mlha a neviděl ani na krok, tak párkrát narazil do stromu a plácnul sebou na zem. „Stromky se kupují a nekradou,“ ozývalo se ze všech stran. Smrček byl zachráněný. Zvířátka mlze poděkovala. Mlha se rozestoupila a ozvalo se: „Není zač. Hlavně že všechno dobře dopadlo.“

Navazující aktivity k pohádce

Mlha

Eva Hurdová

Kde jsou domy, stromy, les?
Schovala to mlha dnes.
Kde je kurník? Slepice?
Zmizela i silnice.

Všude je jen bílo, bílo...
Že by mléko se rozlilo?
Kdepak, to jen mlha bílá
v závoj všechno zahalila.

Básničku učitelka dětem zarecituje, děti se pokusí naučit báseň zpaměti. Veršíky poslouží jako výborná motivace pro pohybovou hru se schováváním ve vymezeném prostoru – děti jsou ukryty v mlze.

Divadelní hrátky s pohádkou

Děti se stanou herci a rozdělí si role. Jaké zvolíme oblečení? Vytvoříme si jednoduché masky (např. ouška pro myši a zajíce).

Pohádku si můžeme zahrát také jako loutkové divadlo. Vytvoříme si loutky pro divadlo. Postavy z pohádky nakreslíme nebo namalujeme na čtvrtku. Nakreslený motiv vystříháme, zezadu přilepíme špejli. Pomocí špejle budeme loutku vodit. Můžeme si vytvořit také loutky kornoutkové. Velmi vhodné pro malé děti je využít k tvorbě loutek roličky od toaletního papíru i jiný zbytkový materiál.

Je taková mlha, že opravdu nevidíme ani na krok

Děti postupně procházejí „mlhou“ na určené místo – chůze se zavřenýma očima – řídíme se hmatem, případně sluchem dle rady kamaráda či učitelky, kteří dítě navádějí. Předem si určíme a vymežíme trasu. Jdeme např. ze třídy do umývárny. Cesta musí být bezpečná, na bezpečnost dohlíží učitelka. Případně děti rozdělíme do dvojic, kdy jedno z dětí dohlíží na bezpečnou cestu druhého dítěte a následně se děti prostřídají.